

Posudek na diplomovou práci

Lenky Krátké

Konstrukce feminity a maskulinity v tvorbě českých filmových plakátů v roce 1968

Lenka Krátká zanalyzovala všechny dostupné filmové plakáty z roku 1968, který byl z hlediska politického kontextu a kontextu podmínek tvorby zajímavý tím, že zde již nepůsobil tlak cenzury a zároveň ani tlak trhu. Zároveň zjistila, že autory plakátů byli většinou mladí výtvarníci, a tak vedle oslabení trhu a cenzury zde bylo možné předpokládat i oslabení tlaku tradic. Autorka pak zkoumá, zda mělo toto příznivé klima vliv na genderové aspekty této specifické tvorby.

Připravila si náležité teoretické předpoklady – od vymezení feministického přístupu přes historický exkurz k vývoji plakátu u nás, dále specifický kontext plakátové tvorby v 60. letech, a dále „klasické“ (západní) koncepty analýz genderu zejména v reklamě, jež aplikovala na svůj obrazový soubor. Cíl analýzy pak byl dvojitý: jednak analýza jako taková, jednak testování (míry) platnosti hypotéz západních autorů ve vztahu k analyzovanému materiálu, a tedy případná modifikace teoretických konceptů. Teoretická východiska ústí do výborně formulované sady otázek. Celkově zabírá teoretická část 40 stran, což do velké části ilustruje svědomitost této přípravy. Jakkoli jsou jednotlivé části této kapitoly zpracovány vyváženě, zvláště oceňuji mimořádnou pozornost, kterou autorka věnovala politickému, kulturnímu a tvůrčímu kontextu, tak důležitému pro následné interpretace materiálu. Kladu pouze otázku týkající se struktury práce: proč byla metodologická část připojena k teoretické a nikoli empirické části (stejně jako popis vzorku)? V této souvislosti je na místě také upozornit, že autorka v rámci sepisování kontextu tvorby již provedla částečnou empirickou analýzu, když sleduje otázku autorství plakátů. I zde mne zajímají důvody tohoto řazení.

Druhá, rozsahem zhruba stejná, část práce, představuje soubor analýz, jež nejprve zahrnují základní kvantitativní přehled a poté postupně aplikují jednotlivé teoreticko-metodologické přístupy. Obrazová analýza spočívá jednak na sémiotických postupech, jednak je použita kritická analýza diskurzu, specificky analýza ideologická. V analýzách interpretací autorka prokázala schopnost velmi pozorného čtení a nacházení vztahů mezi znaky, a také mimořádnou interpretační kázeň při konfrontaci svých nálezů s teoretickými koncepty. Dochází k velmi dobře doloženým závěrům, k dobře podložené identifikaci momentů, kdy západní teorie platí a kdy nacházíme místní specifika. Autorka také plausibilním způsobem formuluje vztah mezi těmito specifiky a specifickým českým kontextem, jak ho představila v teoretické části. Závěrečné shrnutí dává vyniknout zajímavosti a kvalitě poznatků, jež autorka ve svém výzkumu vydobyla. Informační hodnotu práce posilují relevantní přílohy.

V neposlední řadě je třeba vyzdvihnout bravurní vyjadřovací schopnosti autorky, jež ovšem „pouze“ odrážejí soustředěnou myšlenkovou práci, jež byla v tomto projektu značně náročná. Domnívám se, že není nutné z pozice vedoucí práce dosvědčovat autorčinu samostatnost – formulační suverenita a vyzrállost textu hovoří za sebe.

Práci hodnotím známkou výborně a navrhuji 10 bodů.

PhDr. Hana Havelková, PhD.
Vedoucí diplomové práce

V Praze 3.6.2008